

Europese verkiezingen 2024

Europese stembussen in gesegregeerde scholen: een maatschappelijk probleem aanpakken

Van 6 tot en met 9 juni gaan burgers in de hele Europese Unie (EU) naar de stembus. Een aantal van hen zal hun stem uitbrengen in scholen die feitelijk gesegregeerd zijn. Scholen verderop in de straat van deze kiezers, waar ze slechts af en toe een voet zetten ... om de ultieme politieke macht uit te oefenen die een democratische samenleving biedt. Ondanks het feit dat hun kinderen daar nooit binnen zijn geweest.

Wij, burgers en organisaties uit de hele Unie, luiden de noodklok. De segregatie op school vormt een bedreiging voor de structuur van onze samenlevingen en democratieën. Kinderen met verschillende sociaal-economische achtergronden groeien overal in de EU gescheiden van elkaar op, omdat ze naar gesegregeerde scholen gaan. Dat is brandstof van sociale verdeeldheid en extremisme.

Kinderen worden zonder vooroordelen geboren. Het zijn volwassenen die voor intolerantie kiezen. Om deze reden zijn scholen de beste plek om een gedeelde toekomst op te bouwen. Scholen vormen de ruggengraat van het Europese onderwijsstelsel, zij zijn altijd de belangrijkste overheidsinvestering geweest – en moeten dat blijven – om het stelsel op te bouwen dat we voor onze samenlevingen willen. Maar er is geen beleid om verandering in de segregatie te bewerkstelligen.

De EU staat op een keerpunt. Demografische veranderingen en toegenomen sociale diversiteit bieden een keuze: omarmen we werkelijk de democratische waarden en bevorderen we het respect voor de mensenrechten, of trekken we ons terug in nationalistische en discriminerende ideeën in het licht van deze sociale transformaties? Wij roepen overheden op alle niveaus (Europees, nationaal en lokaal) dringend op om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Dit gaat veel verder dan een debat over onderwijs. En het gaat verder dan 'het verbeteren van de vaardigheden van studenten'. Het is een grootschalige sociale en maatschappelijke uitdaging. Onze beleidsmakers moeten die aanpakken voordat het te laat is.

Het bestrijden van segregatie op school gaat niet alleen over gelijke kansen en/of resultaten. Het gaat vooral om billijkheid en rechtvaardigheid. Dat is precies de reden waarom elke instelling op Europees, nationaal en lokaal niveau er volledig bij betrokken moet zijn.

In november 2022 heeft de Raad van de EU de 'Aanbeveling van de Raad over wegen naar schoolsucces' aangenomen. Ter vervanging van de 'Aanbeveling van de Raad over beleid om voortijdig schoolverlaten terug te dringen' uit 2011 werden de lidstaten opnieuw aangemoedigd om actief anti-segregatiebeleid te bevorderen als een van hun maatregelen.

De tijd is gekomen om dit af te dwingen. Het is de bedoeling dat de EU-lidstaten tegen 2025 'geïntegreerde en alomvattende strategieën voor schoolsucces' ontwikkelen om de effecten van de sociaal-economische status op de onderwijs- en opleidingsresultaten te minimaliseren, inclusie te bevorderen, voortijdig schoolverlaten verder terug te dringen en slechte prestaties op het gebied van basisvaardigheden om te keren.

Laten we dit werkelijkheid maken.

Sociale diversiteit op scholen is zowel verstandig als mogelijk – door juridische stappen te ondernemen en door de hele samenleving erbij te betrekken. Als Europese burgers die zich inzetten voor sociale rechtvaardigheid, dringen wij er bij de nieuwe leden van het Europees Parlement op aan om deze kwestie actief aan te pakken, met name door de volgende punten onder de aandacht te brengen:

Voorstellen en aanbevelingen op het niveau van de lidstaten

1. Maak van de desegregatie van scholen een strategische doelstelling van de 'geïntegreerde en alomvattende strategieën voor schoolsucces' die tegen 2025 moeten worden ontwikkeld en/of versterkt – en in overeenstemming met de aanbeveling van de Raad over trajecten naar schoolsucces van 28 november 2022.
2. Voer een situationele diagnose uit en monitor de segregatie op scholen met gemeenschappelijke indicatoren, waarbij gebruik wordt gemaakt van internationale bronnen om vergelijkingen tussen regio's en binnen de Europese Unie mogelijk te maken, en om evaluaties van interventies mogelijk te maken.
3. Gebruik Europese fondsen om maatregelen te nemen die bijdragen aan de vermindering en uitbanning van de segregatie van scholen in onderwijs- en opleidingssystemen. Zorg voor een passende aanpak en voldoende budgettoewijzingen voor de inzet ervan.
4. Bevorder sociale bewustmakingscampagnes ten gunste van cohesie, inclusie en diversiteit op scholen.
5. Ontwikkel effectief regelgevingskaders en pas die effectief toe om succesvolle en duurzame maatregelen tegen schoolsegregatie in te zetten.
6. Bevorder coalities en sociale overeenkomsten waarbij de civiele sector en belanghebbenden uit het onderwijs betrokken zijn, en bevorder scholing op zowel nationaal als subnationaal niveau.
7. Alle bovengenoemde strategieën, maatregelen, campagnes en plannen moeten geleid worden door het principe dat de openbare school de ruggengraat van onze onderwijssystemen is en zou moeten

Voorstellen en aanbevelingen op Europees institutioneel niveau

1. Besteed specifieke aandacht aan het desegregatiebeleid op scholen dat de ontwikkeling en monitoring ondersteunt van geïntegreerde en alomvattende strategieën die bedoeld zijn om scholen te helpen slagen.
2. Geef prioriteit aan maatregelen voor de desegregatie van scholen binnen het schoolsuccesbeleid en het agendakader voor de Europese Onderwijsruimte.
3. Werk samen met de lidstaten om gemeenschappelijke indicatoren voor schoolsegregatie op EU-niveau te ontwikkelen, op basis van beschikbare

internationale bronnen. Maak vergelijkingen tussen lidstaten mogelijk en neem de indicatoren op in het toezicht op onderwijsinitiatieven.

4. Bevorder de ontwikkeling van maatregelen om de desegregatie van scholen aan te pakken binnen het kader van de huidige programmeringsperiode van de EU-cohesiebeleidsfondsen 2021-2027. Zowel wat betreft het programmeren van specifieke onderwijsdoelstellingen en mogelijke herprogrammering van fondsen, als via andere relevante EU-programma's en initiatieven.
5. Ontwikkel plannen voor de desegregatie van scholen en beleidsrichtlijnen ter ondersteuning van de lidstaten bij de ontwikkeling van geïntegreerde en alomvattende nationale strategieën voor succes op school.
6. Ontwikkel Commissie-specifieke rapporten en onderzoek over nationaal beleid en effectieve benaderingen van de desegregatie van scholen. Bijvoorbeeld via Eurydice, het European Expert Network on Economics of Education (EENEE) en het Network of Experts working on the Social dimension of Education and Training (NESET).
7. Besteed specifieke aandacht aan de segregatie op scholen in toekomstige edities van de Onderwijs- en Opleidingsmonitor en bij het monitoren van processen die verband houden met het Europees Semester.
8. Bevorder meer intercollegiaal leren over actief desegregatiebeleid binnen het strategische kader van de samenwerkingsprocessen in de Europese onderwijsruimte.
9. Geef prioriteit aan samenwerking, onderzoek, kennis en innovatie op het gebied van de desegregatie van scholen in oproepen voor Europese programma's zoals Erasmus+ en Horizon Europa.
10. Al de bovengenoemde maatregelen, beleidslijnen, programma's en plannen moeten geleid worden door het principe dat de openbare school de ruggengraat van onze onderwijssystemen is en zou moeten zijn.

Dit manifest wordt ondersteund door:

1. Appel pour une école démocratique/Oproep voor een democratische school - Belgium
2. Associacions Federades de Famílies d'Alumnes de Catalunya (aFFaC) - Catalonia
3. Brug Folkeskolen - Denmark
4. Centres d'Entraînement aux Méthodes d'Éducation Active - Belgium
5. Chance für jedes Kind - Austria
6. Changements pour l'égalité (CGé) - Belgium
7. Collectif Apprendre Ensemble - France
8. Col·lectiu d'Escoles contra la Segregació - Catalonia
9. Comissions Obreres-Educació (CCOO) - Catalonia
10. Controvento Società Cooperativa Sociale Onlus - Italy
11. Escoltes Catalans - Catalonia
12. European Cities Against School Segregation (ECASS) - Trans-national
13. Euskal Eskola Publikoaz Harro topagunea - Basque Country
14. Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) - Catalonia
15. Fédération des Conseils de Parents d'Élèves (FCPE) - France
16. Fundació Bofill - Catalonia
17. Fundación Empieza por Educar (ExE) - Spain
18. Fundación Secretariado Gitano - Spain
19. Kenniscentrum Gemengde Scholen - Netherlands
20. La Fabrique du Nous - France
21. No Ghetto - France
22. Plataforma d'Infància de Catalunya (PINCat) - Catalonia
23. School in zicht - Belgium
24. Welkom in mijn Wijk - Netherlands

Supported by:

ASSOCIACIONS FEDERADES
DE FAMÍLIES D'ALUMNES
DE CATALUNYA

aFFac

ESCOLES CONTRA
LA SEGREGACIÓ
GRUP D'INTERÉS PER L'EQUITAT EDUCATIVA

